

Naročnina: Za tuzemstvo z dostavo mesečno Din 5, četrtletno Din 15, polletno Din 30, celoletno Din 60; za inozemstvo Din 60 in poština posebej. — Oglasi po ceniku.

SOCIALIST

Izhaja vsak petek popoldne.
Nefrankirana in nepodpisana pisma se ne sprejemajo.
Sedež uredništva in uprave Ljubljana, Vidovdanska cesta št. 2, pritličje.

Glasiilo Socialistične Stranke Jugoslavije

Štev. 36.

Ljubljana, dne 5. septembra 1924.

II. leto.

O deklaraciji nove vlade.

Iz govora narodnega poslanca sodruga Nedeljka Divaca.

Nova vlada je sklicala prvo sejo dne 6. t. m. in podala v narodni skupščini svojo programatično izjavo, h kateri so zavzele stranke svoje stališče. Ob tej priliki je imel sodrug Divac lep, dolg govor, ki ga podajamo zaradi pomanjkanja prostora, v bistvu.

Izvajal je naslednje:

Včeraj je pričela borba med dvema nasprotnima taboroma skupščine. Med onim, ki je doslej vladal v deželi, razpolagal z njo, kakor se mu je poljubilo in jo zlorabljal, to so radikali. Drugi tabor pa je prišel sedaj na vlado. Kaj je delal in napravil prvi tabor, to smo videli. Kaj pa bo napravil drugi tabor, to bomo šele videli.

Govoriti o deklaraciji drugega tabora, ki je sedaj prišel na vlado, pa ne govoriti o delih prejšnje vlade, bi bilo po mojem mnenju neprimerno in pogrešno. Izjava nove vlade je mnogo manj važna nego delo prejšnje vlade, vlade g. Nikole Pašića, ki je nad pol-drugo leto odločala o usodi naše dežele. Čista (homogena) vlada Nikole Pašića je nastopila 2. decembra 1922 kot volilna vlada. Pašićeva vlada lahko sodimo po izvršenih delih in dejanjih, v deklaraciji pa imamo šele besede, ki se lahko vrše drugače, kakor se glase. To že poznamo.

Zaradi tega hočemo torej, preden preidemo na deklaracijo nove vlade, pregledati v kratkem

delo prejšnje vlade.

Prejšnja vlada je navadila celo vrsto tovorov in bremen na hrbet naroda. Prvo je zvišanje železniških tarif, ki se je izvedlo meseca julija lani. Naenkrat so bile zvišane tarife od 50—120%. Kako silno je obremenilo to zvišanje pridobitne sloje, to sami dobro veste. To je povzročilo pravi preobrat v pogojih ljudskega življenja. Delavec, uradnik in mali kmet, vsi ti so tak ukrep težko občutili. Naenkrat se je vse življenje pretirano podražilo.

Razumem, da treba, da se podjetje samo vzdržuje, mislim pa, da tudi železnice, čeprav so državne, ne smejo delati z izgubo, in to, dasi nekateri menijo, da morajo železnice podpirati razvoj pridobitnega življenja, neglede na to, če delajo z izgubo. Ti menijo namreč, da izguba pri železnicah na drugi strani pospešuje splošno gospodarsko blagostanje. Toda ostanimo rajše na tem stališču, da naj železnice svoje stroške krijejo s svojimi dohodki. Toda kljub temu pomeni podražanje železniške tarife v toliki meri, veliko neobzornost napram delovnemu narodu in njegovim potrebam.

Za tem ukrepom je prišlo petkratno povišanje zemljiškega davka, ter obenem uvedba kuluka. Pri odmerjanju davka pa se je postopalo brezobzirno na imovinsko stanje kmetijskega sloja. Zaradi tega je moral ta davek zlasti težko zadeti male kmete, dočim ga veliki posestniki niso občutili.

Kuluk je bil še prav posebna, nezmisel prejšnje vlade. Načelno tudi mi socialisti nismo nasprotniki obveznega dela. Ali kuluk, kakršnega je hotela Pašićeva vlada, je zahteval žrtve samo od delavcev in malega kmeta, dočim je bil bogati kapitalizem povsem prost take obveze. Zaradi tega smo mi takrat protestirali proti takemu delu vlade in treba, da danes omenjamo to slabo delo. Nato je prišel zakon o taksah. Tudi ta je bil pravo ogledalo slabe vladine politike. Vse je obdavčeno. Stare takse so zvišane po 5—10 krat in več. In zopet

zadeva ta zakon najbolj delavce, male kmete in uradnike pri vseh korakih.

Težko bi bilo prešteti vsa slaba dela bivše vlade. Med ta dela pa spada tudi korupcija, in sicer znači to trgovino, ki se je vodila pod državnim varstvom in z državnim dovoljenjem. In ako bi jaz osebno tudi ne hotel tega verovati pričam, moram priznati, da je na stvari res mnogo istine. In kar je najhujše je to, da je to imelo svoj izvor v najvišjih organih državne oblasti, pri gospodih ministrih iz vlade gospoda Pašića. To je tudi najhujše kompromitiralo ugled bivše vlade.

Za prejšnje vlade se je udomačilo še eno veliko zlo, strankarstvo in šarjenje po državi. Krajevni odbori radikalcev so postali pravi sovjeti. Delali so, kar so hoteli. Dajali so ukaze organom državne oblasti. Cesto so bili močnejši kakor ministri sami. Uradniki, ki niso slepo ubogali teh odborov, so naenkrat izgubili državno službo. Moč teh

odborov bi se dala primerjati le komunističnim sovjetom v Rusiji. In težko je govoriti o deklaraciji nove vlade, ne da bi se dotaknili zleh posledic, ki jih je povzročila stara vlada Nikole Pašića. To povemo tukaj zaradi tega, da odklonimo odgovornost za delo stare vlade ter da temeljito opozorimo novo vlado na to, da tega ne bi smela ponoviti v nikakršnem slučaju. To so bile zle stvari za ljudstvo in težko so omadeževale tudi ugled države.

Nazadnje je bivša vlada

kršila ustavo

in parlamentarni red. To je bilo skupno delo radikalcev in samostalnih demokratov. Takrat je bivša vlada s kraljevim ukazom zaključila skupščinsko zasedanje namesto, da bi bila podala skupščini ostavko, ki jo je bila dolžna podati, ker je imela proti sebi opozicijo, ki je bila v večini. Pašićeva vlada pa je poizkušala kljub temu ostati na vladi. S tem je bivša vlada kršila ustavo ter se pregrešila proti parlamentarnemu redu. Odgovorna za vse to je radikalna stranka. (Dalje prih.)

Še nekaj besed o organizaciji.

V našem razmišljanju se oziramo v prvi vrsti na politične organizacije. Dosedanje razmišljanje o delu v socialističnem pokretu ni namenjeno posameznikom, marveč celotnemu pokretu in ima v bistvu edino ta namen, da čimveč pripomore k idejni usmeritvi pokreta, to je, da naše organizacije in organizatorji ter vsi posamezniki v stranki prično polagati največ važnosti jedru stranke, na razširjenju socializma oziroma socialističnega prepričanja. Ta namen mora imeti v prvi vrsti vsaka socialistična organizacija.

S tega kratko označenega stališča je potrebno, da organizacije tudi delajo in delujejo tako, da vrše to nalogo. — Shodi, sestanki, razgovori, razširjanje tiska, osebna agitacija so pota, na katerih se to delo opravlja, če se pri takih prireditvah in agitaciji govori o vprašanjih, ki imajo tak namen. Naravno je pa, da organizacije ne bodo imele dovolj uspeha, ako se bodo bavile s čevkanjem ter opravljanjem in obrekovanjem svojega bližnjika, pa naj bo ta v njihovi bližini ali pa ne.

Odbori organizacij in stranke so demokratska uredba, ki je izvoljena na principu demokratizma. Odbori sprejmejo ob izvolitvi absolutno dolžnost, da vrše to delo v okviru programa in statuta. Isto pa, kar velja za odbore, za posameznike, velja tudi za take posameznike, ki vedno govorijo o zelenih mišah, če jim ni kaj prav. Mi smatramo, da je odpor v stranki ali pa v organizaciji na mestu kvečjemu takrat, če kdo dejansko greši proti programu in sklepom, toda tudi tedaj mora imeti odpor namen organizacijo in stranko izpopolniti in utrditi v načelih, ne pa jo razbijati. Posamezne osebe niso stranka in ne organizacija, dobra organizacija napravi red brez hrupa, ker ve, da vul-

garni osebni boji ne pospešujejo ne ideje in ne sloge v organizaciji. Organizacije ustvarjamo zato, da vodimo z jimi boj proti kapitalizmu, kar pa je mogoče le z dobrimi organizacijami, ki pojmujejo same sebe tako, kakor smo že večkrat naglašali v zadnjih razmišljanjih.

Pri vsem svojem delovanju morajo organizacije imeti tudi v mislih, da ne napravljajo sklepov in korakov, ki bi ne soglašali s celotno stranko. Zdi se nam, da je pametna tista organizacija, ki urejuje in upravlja svojo organizacijo po enakih načelih kakor celotna stranka oziroma druge organizacije v stranki. Enotnost v vršenju dolžnosti napram statutu in programu po vseh organizacijah stranke, enotnost pri akcijah je silno važen znak, po katerem spoznavamo zavest organizacije. Organizacije, ki najbolj spoštujejo v interesu stranke skupen program in skupen statut, so najboljše in najzanesljivejše, ker že v tem pogledu a priori priznavajo princip demokratizma v stranki. Take organizacije tudi ne izzivajo nikdar preprirov zaradi paragrafov, ne vpriparjajo nikdar osebnih gonj, marveč se posvetijo v okviru veljavnih sklepov izključno socializmu in razrednemu boju. Kdor ni na jasnem, kaj je prav in kaj ni prav, naj se enostavno vpraša: ali ima po demokratskem načelu stranka prav ali posameznik, pa si bo moral takoj odgovoriti, da stranka ter da se morajo vse organizacije, če v resnici priznavajo demokratizem, temu demokratizmu podrediti, da se tem ojačijo organizatorično ter duševno silo stranke. To vprašanje je tudi del discipline, ki se mora prav razumeti.

Organizacija pa še ni organizacija, če šteje nekaj članov. Ako hočemo govoriti o organizaciji, moramo nehoti vprašati, kako se uveljavlja ta organi-

zacija, kaj dela, kako vodi razredni boj, ali ima načrt, ali se nahaja v ofenzivnem boju proti kapitalizmu? Tudi tu treba dela. Organizacija, ki pobira pripevke, prireja mesečne sestanke, vodi eventualno volilno gibanje, svojega glavnega dela, ki daje organizaciji in stranki res pravo življensko moč in sposobnost bojevanja, še ni izvršljiva. Ne smemo pozabljati nikdar, da je socialistična organizacija bojovna organizacija, ki se bori proti današnjim socialnim in političnim krivicam, ter da mora biti prav zaradi tega nje boj napadalen, agresiven. Socialistična stranka se bojuje proti socialnim krivicam, proti militarizmu, za delavsko pravo, za socialno zavarovanje, prot stanovanjski bedi, proti brezposelnosti, za odpravo indirektnih davkov, za politično enakopravnost itd. Tako delovanje in akcije proti tem krivicam ni nikakršna demagogija, ker je to pravica proletarijata in ker je izvedljivo vse to z bojem, če ne danes pa jutri in danes nekaj, nekaj pa jutri. Ako organizacija ne bi vršila takega dela, bi postala sekta fantazov, ki bi končno morala propasti.

Poleg tega izvrševanja minimalnega programa stranke pa ima tako bojno delovanje še to prednost, da se ob tem delu pogloblja razredna zavest, širi novo socialistično svetovno naziranje in vzgaja disciplina in bojevitost proletarskih bojevnikov. Pasivnost v tem pogledu pomeni potuho kapitalizmu, če ne pokretu škodljivo toleranco napram kapitalizmu in njegovim strankam.

To ni še vse, kar bi se dalo povedati o političnih organizacijah. Ulomki so, teze, ki lahko služijo vsakomur v razmišljanje, da pride do prepričanja, kako potrebno je ono delo v organizacijah, ki pospešujejo razredno zavest, disciplino, bojevitost in vztrajnost v boju za socializem.

Prihodnjic bomo izpregovorili še nekaj o delitvi dela, če nam bo strogo uredništvo dovolilo. Tudi o tem važnem vprašanju treba razmisliti in ga praktično izvesti.

Članski sestanek

kr. pol. org. SSJ v Ljubljani
**se bo vršil dne 7. sept. 1924
ob 9. uri dopoldne v kavarni
„Central“, Sv. Petra nasip.**

Ker je dnevni red zelo važen, je dolžnost slehernega člana, da se sestanka zanesljivo udeleži.

Vstop proti članskim izkaznicam.

ODBOR.

Pravo

Schichtovo milo z znamko „Jelen“

je nepresežno v pralnem uspehu in izdatnosti.

Pranje s »Schichtovim« milom je zabava!

Kandidatna lista SSJ za občinske volitve v Mariboru.

1. Ivan Favaj, profesor; 2. Andrej Bahun, delovodja; 3. Josip Ošlag, tipograf; 4. Ivan Klančnik, skladiščnik; 5. Josip Petejan, uradnik bol. blagajne; 6. Viktor Eržen, tipograf; 7. Viljem Močnik, uradnik; 8. Martin Bibič, strojevodja; 9. Drago Rakuša, pek. pomočnik; 10. Franc Smasek, nadsprevednik; 11. Avgust Gradišnik, mizar; 12. Alojzij Čeh, strokovni tajnik; 13. Anton Krajcar, tajnik; 14. Franjo Vogrin, trgovski pomočnik; 15. Josip Osmec, skladiščnik; 16. Franjo Kopic, mizar; 17. Ignac Lapuh, železničar; 18. Karol Čeh, pek; 19. Viktor Jug, čevljar; 20. Franjo Leber, kancelist; 21. Franjo Sumiga, pekovski pomočnik; 22. Matevž Klep, krojač; 23. Ivan Hojnik, krojač; 24. Matija Beigott, kurjač; 25. Simon Lörger, železničar; 26. Peter Brauhard, kovač juž. žel.; 27. Franc Šterbal, tesar; 28. Valentin Čakš, pekovski pomočnik; 29. Simon Gajšek, pisar; 30. Miha Mikec, carinski uradnik; 31. Franc Adamitsch, lonč. pom.; Jakob Istenič, stroj. kurjač; 33. Ivan Belle, krojač; 34. Alojz Gril, čevljar; 35. Anton Bergman, sodar; 36. Ivan Mesarič, mizar; 37. Ivan Kmetič, mizar; 38. Jožef Garlušnik, nadsodar; 39. Andrej Močnik, tipograf; 40. Alojzij Krivec, usnjarski pomočnik; 41. Karol Jekl, delavec. — Namestniki: 1. Henrik Frangež, poduradnik juž. žel.; 2. Leopold Skerget, pekovski pomočnik; 3. Martin Bratuša,

pekovski pomočnik; 4. Karol Pocač, krojač; 5. Franc Piberl, delavec; 6. Vilko Smolej, trg. pomočnik; 7. Josip Gauder, stroj. paz.; 8. Matevž Pilaj, železničar; 9. Franjo Bedjančič, pek. pomočnik; 10. Filip Kaukler, pek. pomočnik; 11. Franc Kramberger, krojač; 12. Franc Kurbos, kurjač; 13. Vincenc Oresnik, krojač; 14. Albin Eržen, poslovođa; 15. Ivan Novak, strojnik; 16. Franc Ozmec, pek. pom.; 17. Ivan Horvat, pek. pom.; 18. Adam Čorko, krojaški pomočnik; 19. Matko Krajnc, okr. nadzornik; 20. Josip Fras, mizar; 21. Franc Fanel, črkostavec; 22. Josip Brunfliker, stroj. v p.; 23. Ivan Pšeničnik, sprev. asp.; 24. Avgust Šuntner, pekovski pomočnik; 25. Emil Lasbacher, zasebni uradnik; 26. Jožef Ledinek, pek; 27. Franc Steinecher, puštar; 28. Ivan Rotter, delavec juž. žel.; 29. Simon Kramberger, zidar; 30. Janez Kopic, žagar; 31. Alojz Neuwirth, sodar; 32. Josip Staudinger, usnjar; 33. Ignac Stoler, pekovski pomočnik; 34. Ivo Samuda, pekovski pomočnik; 35. Jurij Leinsner, strojnik; 36. Jožef Čeh, pek; 37. Fran Zagoršek, železničar; 38. Viljem Germ, tov. pom.; 39. Adam Diguła, pek; 40. Anton Kocbek, krojač; 41. Franc Zorman, delavec. — Predstavnik liste za volilni odbor: Viljem Močnik, uradnik; namestnik: Alojzij Čeh, strok. tajnik.

Občinske volitve v Mariboru in radikali.

Radikali izdajajo v Mariboru za volitve časopis, ki zasluži v polni meri ime: »past za gimpelne«. Ta listič stane radikalijo lepe novce, toda za izdajatelje ne bi bil predrag, če bi se le vjelo na njegove limanice mnogo gimpelnov. Gimpelne love sicer po celi mariborski oblasti, ampak za sedaj je obrnila gošpa Radikalija glavno pozornost mariborskim volitvam. Pa to ni čudno. Kjer je velika masa razne zverjadi na kupu, tam je zmeraj tudi nekaj »gimpelnov«, ki radi nasedejo. V zadnjem svojem vabilu za gimpelne pišejo, kako silno pogreša mariborska občinska uprava radikalov. Za enkrat sicer da še ne bo radikal župan, ker so radikali doprinesli pri sestavljanju blokaške (reci orjunske) liste veliko žrtev domovini na oltar! So pa — tako mislijo radikali — od zadnjih volitev v skupščino silno napredovali.

Pri zadnjih volitvah so dobili namreč radikali v Mariboru celih 142 kupljenih glasov. Trikrat 47 plus 1 je 142, zato so radikali postavili tri kandidate na blokaško listo. Da bi se bili radikalni glasovi od zadnjih volitev tudi le malo odebili, seveda ni res. Res je le, da so se šefi radikalne partije od tistega časa precej zredili. Nema pare, nema pare!

Radikalni »Gimpelfangerji« mečejo s prav nerodnimi šlagerji, kakor: »dosedanja socialistična večina je pripeljala mestno gospodarstvo na rob propada! Seveda bomo zastoj čakali, da bi ta junak za to trditev doprinesel le en sam konkreten dokaz. Naj vsaj gospodje Ravnik, Tavčarji in Pfeiferji, ki so za pisavo lista odgovorni, probijo v prihodnji številki svojega volilnega lista

nekaj konkretnih detajlov, ter nam povedo v številkah, katero mestno podjetje je na robu prepada. Pavšalno podtikati in sumničati zna tudi »Straža« in »Tabor«. Mi socialisti se prav nič ne sramujemo svojega dosedanjega obč. gospodarstva, četudi nismo sami gospodarili. Samo povejte in utemeljite gospodje radikalni kapitalisti, kje smo zgrešili svoj program. Pravite, da še nimamo velikega in modernega kopališča. Da, da! Vemo, da ste tako umazani, da vam dosedanja kopališča ne zadoščajo. Samo afera z dr. Pfeiferjevimi prašiči je tako grda, da se je v nobenem kopališču ne bi dalo oprati. Saj gre za nič manj kot za 800.000 K, ki bi jih morala mestna občina plačati državi kot carino za po vladnem komisarju dr. Pfeiferju izvožene svinje. Ja, ja, to je pa bilo radikalno gospodarstvo! No, radikali nadalje navajajo, da Maribor še vedno nima — tramvaja! Pravijo, da je v bližini vode dovolj, ki bi tramvaj gnala. Če bi to bilo tako lahko storiti kot govoriti, tedaj bi se bili podjetni radikalni advokati že lahko sami položili in Mariborčani bi bili res lahko že v srečnem slučaju, da bi se radikalno prevažali. Čemu snovati razne opekarne in čokoladne tovarne ter druga taka z rizikom zvezana podjetja, ko bi tramvaj več nesel, ki bi ga voda sama pogajala? Ampak, gospodje radikali, vste teliki, toda zares nrodni demagogi. Na takšne limanice ne boste vjeli niti enega »gimpelna«. Dajte raje tisti denar za tramvaj, ki ga po nepotrebnem razsipavate za vaš list. Naj vam da vaš Čika Baja ali pa njegov sin denarja za tramvaj, pa ne za nepotrebne »cajtenge«! —

Vzemite zločincem revolverje.

Že v zadnjem Socialistu smo omenili, da sta se zgodili v Ljubljani dve večji senzaciji, ki preveč označujeta moralno propadlost in zločinske instinkte nekaterih individuov, ki imajo še danes pravico nositi revolverje. Zlasti zasluži eden od teh deliktov obsodbo, kakršne že dolgo nismo slišali.

Kaj se je zgodilo?

Dva mlada človeka iz boljše družbe sta najela avtomobil, vzela s seboj dve nedoletni dekleti, ki baje niti 14. leta nista dopolnili, ter ju odpeljala proti Šentvidu.

Tam sta ju v samoti z revolverjem v roki prisilila, da sta se jima vdali. Med oskrunjevalcema je bil eden baje celo spolno bolan.

Tako pripovedujejo po Ljubljani. V zadnji Orjuni pa čitamo, da je Orjuna izključila dva člana, in sicer Emila

Grobelnika ter Karla Marčana, ker sta storila nečastno dejanje.

Ne vemo, ali sta ta dva junaka udeležena na tem zločinu, toda vsekakor je sum utemeljen, ker ne demokrasko, ne klerikalno časopisje, ki gotovo pozna slučaj, toliko časa ni črhnilo o grdi zadevi niti besedice. Ali ni tukaj morda tih dogovor med meščanskim časopisjem, ki hoče varovati »ugled« svojih sinov, dasi zaslužijo že zaradi svoje inteligence hujsko javno obsodbo kakor preprost človek. Čemu torej razlika?

Zločin je storjen. Orjuna je sicer izključila ta dva oborožena člana, toda šele po storjenem zločinu, ki skoro nima primere v naši novejši domači zgodovini.

Ob tej priliki poudarjamo iznova, da je res že skrajni čas, da se odvzame, ne le prepove vsem ljudem, ki so

nezreli ali intelektualno slabjši, vsa kršno orožje. Dejanja, ki so se izvršila za časa orjunaških orgij in še tak dogodek povzroči, so vendar dovolj važen povod, da tudi vlada kaj odločnega ukrene v interesu javne varnosti.

Molčečnosti v vseh teh vprašanjih in odlašanje mer proti takim izrastkom diše po korupciji oziroma po zbliz-

žavanju med demokrasko in klerikalno buržuazijo.

Torej vzemite jim orožje! Napravite konec tolovajstvom in filmskim avanturam!

Policijska preiskava zaradi tega ne bo prav nič trpela v tem slučaju.

To je vaš prazen izgovor!

Kaj je z železnico Ormož-Murska Sobota.

(Dopis iz Prekmurja.)

Pred nekaj dnevi je ljubljansko časopisje priobčilo nočico, da namerava prometno ministrstvo to progo, ki je zgrajena »samo« do Ljutomera, podaljšati do Veržaja. Ta notica, ki sloni gotovo na napačnih informacijah, je povzročila med Prekmurci, posebno med onimi, ki ne vedo, do kje je proga zgrajena in katera dela še manjkajo, da se proga izroči prometu, precejšnjo nejevoljo in povpraševanja: Kaj je pravzaprav s to železnico? Kedar bo Prekmurje zvezano z ostalim svetom?

Nestrpnost, s katero pričakuje prekmursko ljudstvo dograditve železnice Ormož-Murska Sobota, je iz razumljivih razlogov velika in se vsled nejasnosti in netočnih poročil dan za dnem povečuje. Nezadovoljstvo, ki nastaja med prekmurskim ljudstvom radi večnega odlašanja dograditve te, za Prekmurje silno važne železniške proge, je popolnoma upravičeno. Vsled slabih, oziroma nobenih pravih prometnih zvez, je druginja v Prekmurju zelo občutljiva in se da primerjati z druginjo v velemestih, ki so v pogledu prehrane odvisna od dežele. Prevoz blaga iz Dolnje Lendave, oz. Radencev ali Radgone v notranjost Prekmurja, stane ogromno. Trgovci seveda prevajajo podraženje življenjskih potrebščin, ki vsled tega nastane, na konzumenta, delavca, kmeta in uradnika, koji morajo prenašati vse zle posledice neurejenih razmer. Kot naravno posledico slabih prometnih zvez imamo v Prekmurju splošen gospodarski zastoj, ki prinaša popolno obubožanje že itak revnih delavnih slojev, na račun katerih se par ljudi, ki razpolaga z milijoni, še bolj bogati in polni blagajne, temeljito izrabljajoč za nje ugoden položaj.

Politični pregled.

Zasedanje društva narodov. Prvega septembra je začelo peto zasedanje društva narodov. Zasedanje društva narodov je otvoril belgijski minister Hymaus, ki je v svojem pozdravnem govoru ugotovil, da prisostvuje zasedanju 54 držav. Letošnje zasedanje je izredne važnosti za nadaljni razvoj zunanjih političnih dogodkov, ker se bo obravnavalo vprašanje razorožitve. Zato ni čuda, da je v Ženevi navzočih nad 280 zastopnikov časopisja. Zasedanja se bosta udeležila tudi Macdonald in Herriot. Mussolinija pa tokrat ne bo. Zanimivo je, da je tudi ob sedanjem zasedanju igrala pri nas korupcija svojo važno in neizogibno vlogo. Vlada je namreč votirala za vladno časopisje večjo podporo in da bo Slovenec za dobro, previdno in nepristransko poročal, je odpadlo tudi na Slovenca nekaj zlatih frankov. Sicer pa je »Jutru« prav, da ni nič dobilo. Zakaj pa so pustili klerikalce v vlado. Sedaj pa imajo!

Makedonsko vprašanje na seji društva narodov. Makedonstvujuči komitet je predložil konferenci društva narodov resolucijo, v kateri zahtevajo svobodo in avtonomijo Makedonije. Bulgarska vlada je predlagala, da pride ta resolucija na dnevni red. Naši delegaciji to seveda ni bilo po godu in so zato Cankovu sporočili, da bo tako postopanje bulgarske vlade ohladilo »pristrane« medsebojne odnošaje.

Vandervelde o položaju v Jugoslaviji. Belgijski spodrug Vandervelde, ki je prepotoval sedaj Balkan, je izjavil baje dopisniku rumunskega lista »Alevurul« o svojih vtisih s potovanja približno sledeče: Sedanja vlada je napravila med jugoslovanskim prebivalstvom ugoden vtis. Politično življenje kaže, da se razmere konsolidirajo in normalizirajo. Nevarnost državnega razpada ne obstoji, ker ne želi nihče, da bi se iz-

Gradnja te železnice se je pričela februarja 1923, torej pred dobrim pol drugim letom. Primerno našim političnim razmeram je seveda delo šlo polževo pot, ker so bili krediti večkrat izčrpani in za nadaljevanje ni bilo para. Po mnenju strokovnjakov, s katerimi smo imeli priliko o tej stvari govoriti, bi morala biti železnica že davno gotova ter izročena prometu. In če se to do sedaj ni zgodilo, pravijo strokovnjaki, da se lahko zgodi v dveh do treh mesecih, ker so glavna dela že pri kraju (Veržejski most n. pr. je že gotov). Treba je pa, da merodajni faktorji vzamejo stvar za res ter se pobrigajo, da se prekmurska železnica vendar enkrat dovrši in sicer še pred nastopom zime, da si revni delovni sloji, ki vsled tega škandaloznega zavlčevanja najbolj trpijo, vsaj nekaj opomorejo. Skrajni čas je, da se merodajni činitelji zganejo ter naredijo konec temu sramotnemu stanju s tem, da pospešijo dograditev železnice Ormož-Murska Sobota, katero nam že leta obljubujejo. Prekmurci smo tudi siti obljub, zato zahtevamo dejanj!

Posebno zahtevamo dejanj od prekmurskih poslancev, katerim je ljudstvo zaupalo zastopstvo v parlamentu. Gospodje Klekl, Šiftar in Čizmežija, ki spadajo k vladnim strankam, naj sedaj pokažejo, ali znajo in hočejo kaj doseči. Sedaj je čas, da pritisnejo na njihovega kolega g. prometnega ministra Sušnika in celokupno vlado, da nam Prekmurcem da to, kar zahtevamo in do česar imamo pravico. Sedaj imate priliko pokazati, ali ste res pravi zastopniki, ker sedaj se ne morete izgovarjati na one, ki so nas pred vami vlekli za nos. Pozurite se torej in pospešite dovršitev železniške proge Ormož-Murska Sobota!

premenila struktura države. Kar se pa tiče razmerja med Jugoslavijo in Bulgarijo, smatra Vandervelde, da ni vojne nevarnosti, ker obe državi želita, da se mirno rešijo sporna vprašanja. Vandervelde pa ima vtis, da je Bulgarija zakrivila sedanje napeto razmerje.

Sestanek Marinkovića z Mussolinijem. Že dalje časa vzdržuje meščansko časopisje trditev, da se bosta v prihodnjih tednih sestala na »prijateljski in pristrani« razgovor naš zunanji minister dr. Voja Marinković in Mussolini. Po teh vestih bi se Marinković in Mussolini pogovorila o razmejitvi na Trglavu, o gradnji železnice med Madžarsko in Italijo in še o nekaterih važnih, obe državi zadevajajočih gospodarskih vprašanjih. Katera obeh držav bo imela od teh in takih razgovorov dobiček, bomo videli.

Socialistična vlada na Danskem pripravlja razorožitve. Danski minister narodne obrambe Rasunsen v Stauningovi socialistični vladi je dokončal svoj načrt razoroženja armade in mornarice. Za zagotovitev reda v državi naj skrbi rezervna policija v višini 7000 mož. Ti stražniki naj imajo najprej 3 do 4 mesečno službo in potem naj bodo pripravljeni v 24 urah se v slučaju potrebe za ohranitev reda postaviti na svoje mesto. Razven policije naj ostaneta še dve morskii edinici, določeni za inspeksijsko službo pri ribolovu, za mornariško policijo ter za carinsko nadzorstvo. S to popolno izpremembo vojaških moči bi si Danska prihranila letno 48 milijonov danskih kron. Vojaški stroški bi znašali mesto 60 le 11 do 12 milijonov štirih letih. Po preteku te dobe se naj vojašnice in ostala vojaška poslopja uporabljajo za splošno koristne namene. Ako socialistična vlada ne bo dobila za svoj predlog zadostne večine v parlamentu, namerava predložiti svoj predlog narodu v odločitev.

Tedenske vesti.

Kaj je s čistim proporcem za občine?

Prihodnje tedne se imajo vršiti občinske volitve v avtonomnih občinah v Sloveniji. — Organizacije socialistične stranke so predložile vladi zahtevo, da izpremeni krivični volilni red, toda doslej vlada ni ne izpremenila volilnega reda, pa tudi ne odgodila že razpisanih občinskih volitev.

Apeliramo ponovno, da se izvede takoj reforma volilnega reda, ali pa odgode volitve, dokler bo mogoče uvesti volilni red s čistim proporcem. Vsakršno zavlačevanje rešitve tega vprašanja bi pomenilo preziranje demokratičnih načel, ki smo jih zagovarjali ob izvolitvi in jih kot eno prvih zahtev povdarili ob nasilnem razpustu ljubljanskega občinskega sveta v svojem protestu.

Sem z enako volilno pravico in čistim proporcem za avtonomne občine.

Zakaj tako neobzirno molčite o tem vprašanju?

Ali pravica volilcev ni več aktualno vprašanje?

S. Ludvik Aust mrtev. 25. avg. t. l. je umrl v Slaném vodja in učitelj kladenskih rudarjev, s. L. Aust v starosti 61 let. Rojen 18. avg. 1863, je deloval celo svoje življenje za delavstvo in malo je bilo tako priljubljenih ljudi na Češkem, kakor baš on. L. 1907 je bil izvoljen prvič za svoj kladenski revir v avstr. državni zbor, l. 1911 ponovno in tudi v čsl. revolucionarno narodno zbornico so ga poslali. Od l. 1918 je deloval v Kladnu, ki je bilo zasluženo zlasti od Prške železno-industrijske družbe; rudarji ter plavžarji so trpeli od mamona alkohola ter sličnih strupov in njih žene so bile udane praznovernemu kleikalizmu. Aust je hodil od hiše do hiše in učil; današnje razmere v Kladnu so tega jasen dokaz. Njega izguba je velika.

Častni večer društva strojevodij. V soboto, dne 6. t. m. bo priredila podružnica »društva strojevodij« v Mariboru častni večer predsedniku Pavlu Dežmanu. Na tem večeru hočejo društveni člani podariti Dežmanu srebrno tobačnico za njegove zasluge pri sestavljanju skrajno reakcionarne in slabe železničarske pragmatike. Mimogrede bodi omenjeno, da je bil Dežman za zasluge pri pragmatiki tudi od ministrstva obračaja odlikovan z zlato kolajno (poročilo Uradnega lista, 11. sept.). Danes protestirajo vsi železničarji proti tej reakcionarni pragmatiki, ki je za železničarje najhujši suženjski bič. Tudi društvo strojevodij hoče vložiti predloge za izpremembo te krivične pragmatike in glej — ironijo — obenem pa dajejo darila tistemu, ki se je na zborovanju v Mariboru na prsa tolkel in kričal, da je njegova zasluga, če imajo železničarji tako pragmatiko. — Vsi tisti železničarji, posebno pa strojevodje, ki častite reakcijo in rumena društva, na plan, pojdite k tej prireditvi ter se globoko priklonite izdajalcu in mu poljubite roko za spletnje biča, katerega že danes gotovo obilno občutite. Ves proletarijat vas občuduj za vašo razredno zavest, ki jo kažete s tem, da prirejate take večere! — Železničar.

To ne pojde v en lonec!

Na našo notico »Bernotova morala« odgovarja »Naprejek«, da je v zadevi gledališke afere sklenil g. Podbevšek proti volji uredništva (to je menda Bernota) poravnava, čeprav je uredništvo prepovedalo poravnava. Ne vemo, zakaj je Podbevšek sklenil poravnava, vendar pa menimo, da je bil prepričan, da dokaza resnice ne bi bil mogel doprinesiti in vrhutega se je bal, da ga bo Bernot pustil na cedilu v vsakem slučaju. Če bi bil Bernot imel dobro voljo, da se stvar javno razčisti, bi bil večkrat lahko povedal, da je on urednik in dejansko odgovoren. Toda Bernot tega ni storil, tudi ni ponovil obdolžitve, da bi imel priliko sam odgovarjati za stvar, marveč je lepo molčal do sedaj in še sedaj trdi samo, da je hotel takrat stvar razčistiti. Ker torej ni Bernot v tem oziru ničesar ukrenil takrat, ko je bil čas za to, je samo dokazal, da je priliko izrabil in obesil odgovornost za stroške človeku, ki ni kriv. Koliko stroškov bi

še le bilo, če bi bila tožba tekla do konca! To bi se Bernot smejal! Sicer pa: če je Bernot o svoji pravici tako prepričan, pa naj v »Naprejek« svoječasno naperjene očitke še enkra tponovi! Ker bo izgubil pravde, ki jih ima zaradi dolgov in neplačanih računov, si bo vsaj potem z gledališko afero napravil bolj-ši likof!

Mednarodni kongres za socialno politiko. Od 2. do 6. oktobra se bo vršil v Pragi Mednarodni kongres za socialno politiko. Častno predsedstvo je prevzel čehoslovaški zunanji minister dr. Beneš, kongresu samemu pa bo predsedoval Branting. Na kongresu bodo referirali Albert Thomas, Renner in drugi. O smereh tega mednarodnega kongresa in njegovih nalogah bomo še izpregovorili.

Plzeňska »Nova Doba« je nedavno slavila svojo tridesetletnico. Svoje predhodnike je imela v listih »Heslo«, »Zapadočesky«, »Posel lidu« in »Žumbera«.

Povratak rudarjev iz Porurja. Ministrstvo za socialno politiko je votiralo konzulatu v Düsseldorfu znesek po Din 200.000 za povratak naših rudarjev iz Porurja. Da je ta znesek za primerno preselitev rudarjev iz Porurja nezadosten, se razume samoobsebi. Zato pa zahteva konzulat od rudarjev, ki se žele vrniti domov, da prodajo tam vse svoje pohištvo, tako, da pridejo brez vsega, popolnoma prazni domov. Da bi jim oskrbeli tudi prevoz pohištva, na to nihče ne misli. — Sedaj se maščuje nad ubogimi rudarji absolutna nesposobnost naših konzularnih in diplomatskih predstavnikov. Za čas brezposelnosti ne dobivajo naši rudarji v Nemčiji nobenih podpor, ker konzuli in poslaniki niso imeli časa, da bi tozadevno sklenili po vzorcu vseh drugih držav z nemško vlado vsaj provizorični dogovor. — Sedaj dobivajo Čehi, Poljaki in drugi, ki so v Porurju brez posla, brezposelno podporo, naš rudarji pa stradajo in umirajo. S takim početjem se naj utrdi državna misel in utrdi ugled države v inozemstvu. Bridko in težko je življenje naših rudarjev v Porurju, za katere skrbi jugoslovanski konzul in SHS poslanik.

Osrednje društvo kovinarjev, podr. Maribor priredi v nedeljo, dne 7. septembra 1920 v gostilni Škof (Roth) vrtno veselico. Na sporedu je godba in razne zabavne točke za mlade in stare. Začetek ob 3. uri popoldan, vstopnina 5 Din. — Ker je čisti dobiček namenjen v društvene svrhe, vabi najvljudneje k udeležbi odbor.

Fajn policijski komisar. V Subotici so aretirali policijskega komisarja Pavla Pavloviča, ki je zagrešil nebroj zločinov in škandalov. Kot predstavnik oblasti, reda in pravice, je izsiljeval iz strank denar, podkupnine, posiljeval, nadlegoval ženske, ki so imele na policiji uradnega opravka, po noči delal po hotelih obiske in »preiskaval« potnike in potnice, skratka, počel je stvari, ki jih tudi po režimu varovani in negovani uradnik početi ne sme. Sedaj so tudi ugotovili, da ima ta policijski komisar za svoje mesto polno kvalifikacijo. Šolske izpizbe nima nobene, pač pa že precej sodnih kazni. Potepal se je po svetu, kradel in goljufal, to pa ga je usposobilo, da je postal policijski komisar v Subotici. Tužna nam majka; taki ljudje imajo pravico, da zapirajo in preganjajo delavce, ki garajo in se trudijo za slabe plače.

Zanimiva stavka. V Sofiji so stopili v stavko gostilničarji in restavratelji, da na ta način izsilijo izpremembo davčnih predpisov. Baje s ogostilničarji zelo korajžni in groze, da bodo vzdržali dotlej, da bo vlada pred njimi kapitulirala. Pa vemo, da bo vendar nekaj »Streikbrecherjev« in da bodo pri »zadnjih« vratih stalni gostje že dobili skrivaj kak golaš in vrček pive.

Tudi kapitalisti spoznava in priznavajo včasih socialistične resnice. Počasi spoznava tudi kapitalistični svet, da je sedanja kriza posledica zmanjšane kupne moči in da bo vsled tega krizo odpraviti le, če se bo dvignila kupna moč delovnega ljudstva. Čelo najbolj kapitalistično časopisje že povdarja to

in omenja to dejstvo. Angleški politik Winston Churchill, ki bi socialiste najraje kar požrl, je nedavno na svetovni reklamni konferenci zastopal to resnico. Holandski gospodarski krogi se pritožujejo nad slabo vladno kolonialno politiko, ki je kriva, da ima prebivalstvo nezadostne zasluge in vsled tega ne more ničesar kupovati in nabavljati. — Zato holandskega blaga v kolonijah ne morejo dovolj prodati in holandski kapitalisti nimajo primerne in zaželjene profita. V Ameriki pa so razvili gospodarski krogi celo propagando, da bi znašala mezda delavca najmanj 7 dolarjev na dan, četudi bi bil vsled skrajnega obratovanja skrajšan delavnik. Na ta način hočejo gospodarski krogi vzdržati kupno moč delavskega razreda vsaj na sedanji višini in preprečiti, da bi se kriza še poslabšala. Seveda pa bi se pošteno zmotil vsak, ki bi mislil, da bodo kapitalisti to spoznanje tudi upoštevali in zboljšali delavcem nezadostne mezde. Tovarnar Pollak in njegova družba v Ljubljani bi gotovo radi videli, da bi delavci lahko kupovali njegove čevlje. Nerada pa bi Pollakova družba, ki ima čevljarstvo in usnjarstvo v zakupu, zboljšala mezde svojim delavcem. Kadar se gre za zboljšanje mezd, tvakrat kapitalist pozabi na gospodarske resnice, ne pozabi pa na svoj žep. —

Carinska politika in socialna politika. Carinska politika kapitalističnega razreda je usmerjena v prvi vrsti za tem, da omogoči veleindustrijalcem kar največje profite. Temu nasproti pa je seveda stališče socialističnih strank. — Tako je predlagal sedaj Johnson na konferenci neodvisne angleške socialistične stranke, da naj angleška vlada uvede carino samo na one izdelke, ki se uvažajo iz držav, v katerih kapitalizem prekomerno izkorišča delavski razred. Na ta način bi bili inozemski podjetniki prisiljeni, nuditi svojim delavcem vsaj tako socialno zaščito, kot jo uživajo angleški delavci.

Prvovrstna kvalifikacija! »Slovenec« je priobčil v sredo sledečo brzojavko: Danes je bil podpisan ukaz, s katerim se imenuje Milan Grol, bivši upravitelj Narodnega gledališča in najdelavnejši politik izven parlamenta za današnjo vladno kombinacijo, za državnega podtajnika v zunanjem ministrstvu. Torej: za zunanje politično službo je potrebna sledeča kvalifikacija: znati moraš igrati »teater«, dobro tudi, če znaš še »balet« francoske ali pa nemške šole povrh in drugič, biti moraš priden in delaven pristaša za vsakratno vladno pobratimijo. Ja, ja, zato pa igramo v zunanjem svetu vedno teater in se nam smeje ves svet!

Celje. Dvodnevni izlet na Mozirске planine. Opozarjamo vse sodruge, ki se zanimajo za planinske izlete, da priredijo celjski sodrugi v nedeljo, dne 7. in 8. septembra na Mozirске planine dvodnevni izlet. Odhod v nedeljo zjutraj ob 3.40 s Savinjskim vlakom do Paške vasi (cena Din 10.50). Nazaj iz Šoštanja v ponedeljek ob 18.50 (cena Din 14.—). Seboj je vzeti za dvakratno skupno kosilo 30 dkg mesa in pol kg koruznega zdroba, čebulje, paprike, soli in eno žlico masti. Obleka navadna, poleg tega vsak en plašč ali pa lahko odejo. Prvi dan prenočišče na Mozirski planini, drugi dan pa izlet na Križ. Šoštanske sodruge vabimo, da se nam na sv. Križu pridružijo. Na planini je dobro preskrbljeno; namesto vina bo dovolj do-

brega in zdravega mleka, in prste zabave. Natančnejša pojasnila se dobe pri s. Koren-u. — Svoboden hrib!

Telesni ostanki Jeana Jaurésa bodo prenešeni v pariški Pantheon, kjer so pokopani največji predstavniki moderne Francije.

Dovršeno sredstvo proti revmatizmu. Čeravno je lek Radio-Balsamica dr. Rahlejeva radi svojega hitrega, lahkega in popolnega zdravljenja reumatizma povsod dobro poznan ne samo v naši državi, temveč tudi v inozemstvu, je pri nas še mnogo bolnikov, ki bolehalo na revmatizmu, katerim se pa sedaj nudi prilika, da se morejo popolnoma ozdraviti to bolezen, ker je Radio-Balsamica priznan od vseh svetovnih medicinskih avtoritet kot najboljši in edino sredstvo proti vsem vrstam revmatizma. — Lek dr. Rahlejev-a je popolnoma neškodljiv srcu, ter ima to prednost, da vedno hitro deluje, ne da bi pustil kakke sledove na koži ali organizmu. Revmatizem, kateri že več let traja, se lahko ozdravi z dve do tremi stekleničicami tega znamenitega leka. Za izdelavo in prodajo zdravila Radio-Balsamica je otvoril dr. Rahlejev moderni laboratorij v Beogradu, Kosovska ulica 43.

Sodrugom in sodružicam, ki žele slike iz Mosteca sporočamo, da se iste naročajo v Selenburgovi ulici 6-II. Cena je 6 Din za komad.

Muta. Pobreška podružnica »Svobode« bo priredila v nedeljo, dne 7. septembra na Muti gledališko predstavo. Igrali bodo nemške in slovenske igre, ki spominjajo na stare čase, ko so ljudje še verjeli v vraže. Med našim delavstvom vlada veliko zanimanje, to tem bolje, ker bo tam bratsko društvo iz Pobrežja pri Mariboru prvič nastopilo.

Izjava in pojasnilo.

Na prošnjo Zadrúžne banke je podpisana Zveza z ozirom na pisavo »Naprejek« od 31. avgusta 1924, češ »odkar delnice Zadrúžne banke nimajo nobene cene, je postal tudi naš urednik Z. B. delničar et banke. Ničesar ne ve kako in odkod, kar na lepem je dobila »Sloga« dividendo Din 90.— za Zvonimirja Bernota«, pregledala dejanski stan in ugotovila:

1. Gosp. Zvonimir Bernot je 30. majnika 1921 plačal za 10 delnic Zadrúžne banke K 4.200.— pri blagajni Splošnega kreditnega društva v Ljubljani pod števil. 1120 in je zato prejel Začasno potrdilo, ki se glasi:

»Prinositelju tega začasnega potrdila izroči podpisano društvo deset delnic Zadrúžne banke v Ljubljani v nominalni vrednosti a K 400.—, čim bo tisk istih dokončan. Protivrednost za te delnice je pri podpisnem zavodu v gotovini plačana.«

V Ljubljani, dne 30. maja 1921.

2. 10 delnic na naslov g. Zv. Bernota se nahajajo v depotu Splošnega kreditnega društva v Ljubljani založene za dolg »Sloga« v znesku Din 16.610 poleg 250 delnic Ljudske tiskarne d. d. v nominalu Din 12.500.—

3. Dividenda per Din 90.— je za te Bernotove delnice bila pravilno izplačana 28. aprila t. l. na račun »Sloga«.

4. O tem se lahko vsak prepriča v knjigah Splošnega kreditnega društva v Ljubljani.

Ljubljana, 2. septembra 1924.

Zveza gospodarskih zadrug.

Iz stranke.

Ponovno opozarjamo vse krajevne politične organizacije, da skličejo članske sestanke, na katerih naj izvolijo delegate za pokrajinski zbor SSJ.

Javite imena delegatov najkasneje do 21. septembra Pokrajinskemu tajništvu SSJ, Ljubljana, Vidovdanska c. 2, da se jim bodo izstavile in pravočasno odposlale začasne delegatske izkaznice. Odpošljite tudi pravočasno vse predloge, o katerih naj sklepa pokrajinski kongres. Na prepozno došle predloge se ne bo oziralo.

Statut stranke SSJ in pravilnik pokrajinske organizacije za Slovenijo se dobi v pokrajinskem tajništvu SSJ, Ljubljana, Vidovdanska cesta št. 2. — Organizacije, kakor tudi posamezne članke opozarjamo, da si ga nabavijo, da ga tako razširimo med naše članstvo, da napravimo konec demagogični agitaciji, da smo brez pravilnika.

Iz uprave.

927 novih naročnikov do 1. sept. 1924.

Zaupniki za razširjenje »Socialista« so poslali v prvi polovici tega leta 927 naročnin ali 73 manj kakor tisoč.

Lep uspeh. Ali kaj, ko se je vrnila pomota, ker to ni bilo za »Socialista«, ampak za »Proletarca« v Ameriki.

Sodrug v Ameriki se zavedajo pomena socialističnega tiska, zato grede z vsem ognjem na delo za pridobivanje novih naročnikov.

Ce hočemo preiti v Sloveniji preko te žalostne dobe razkolov in cepljenj,

tedaj pojdemo vsi ko en mož na delo za razširitev »Socialista«.

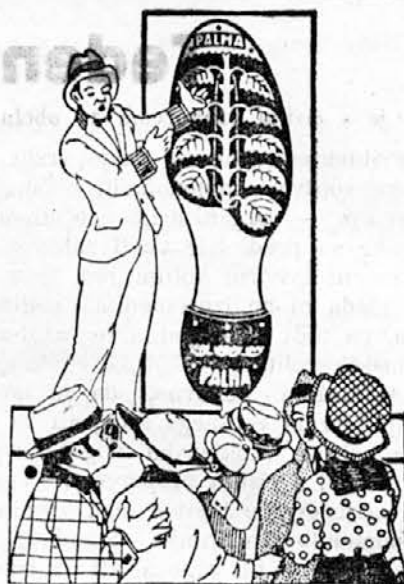
Vse krajevne politične organizacije naj si zadajo kot glavno nalogo v svojem kraju, razširiti naš tisk našega »Socialista«.

Kakor armada brez orožja, tako tudi delavsko gibanje brez lastnega in dobro razširjenega tiska ne pomei nič. Sodrug zaupniki, na delo!

Tiskovni sklad.

Do sedaj nabranih Din 7321.65.— S. Slemenšek Franc, Soštanj, nabral na blok št. 44 Din 50. S. Rozman Franc, Ptuj, nabral na blok št. 71 Din 50. —

Neimenovani, Ljubljana Din 7.50. Neimenovani, Ljubljana Din — 50. Skupaj Din 7429.65. — Sodrug, zbirajte za tiskovni sklad, spominjajte se ob vsaki priliki našega tiska.

Palma podpetniki in podplati so najboljši

Od slej se

razlikuje izvrstni, iz davna preizkušeni »Pravi : FRANCKOV : kavni pridatek« od ponarejenih proizvodov tudi že na zunanji po novi, rjavomodro-beli etiketi. — Na tej se posebno izčiščeno karakteristični znaki razlikovanja, ki so: im. »Franck« in »kavni mlinček«.

»Pravi : FRANCK : z mlinčkom« zahvaljuje svojo splošno priljubljenost izvrstnemu aromu in prijetnemu okusu ter svoji izdatnosti in tečnosti.

Prva Mariborska delavska pekarna r. z. o. z. v Mariboru, Tržaška cesta št. 37—38, telefon št. 324. Ustanovljeno leta 1898. — Moderno in higijensko urejena pekarna priporoča svoje okusno in vedno sveže pecivo v polni teži. Pecivo se dostavlja tudi na dom.

Izdajatelj:
Oblastni odbor SSJ za Slovenijo.
Odgovorni urednik:
France Vidmar.
Tiska tiskarna Makso Hrovatin.

Ivan Jax in sin
Ljubljana, Gosposvetska cesta 2
Šivalni stroji z 10-letno garancijo.

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarn v Lincu. — Ustanovljeno leta 1867. — Došlo je ravno kar večje število strojev za vsako obrt. — Vezenje poudarja brezplačno. Pisalni stroji Adler in Uranija Kolesa iz prvih tovarn: Dürkop, Styria in Waffel. Cenik zastoj in franko.

Cognak Medicinal
Liquor, triple séc
slivovka, brinjevec,
tropinovec, rum i. t. d.
po najnižjih dnevnih cenah

„ALKO“
veletrgovina žganja, družba
z o. z.
LJUBLJANA - KOLIZEJ

Kralj & Bolha
Ljubljana
Komenskega ulica 18

Najboljša banaška moka, pšenica, oves, koruza i. t. d. — Plačujemo vreče po najvišji ceni.

Konfekcijska tovarna
FRAN DERENDA & CIE.
družba z o. z., Ljubljana. Pisarna Emonska cesta št. 8. Tovarna: Erjavčeva cesta št. 2 nasproti dramskega gledališča. Telefon interurban št. 313 in 249. Brzojavni: Derenda. Najstarejša, najmodernejša in največja tovarna moških, deških in fantovskih oblačil, ter vsakovrstnih uniform po predpisanih krojih. — Konkurenčne cene. Zanesljivi in prvovrstni delavci dobe delo profi kavciji tudi na dom.

Štampilje
iz kovine in gumija izdeluje
graverski zavod
Sitar & Svetek
Ljubljana, Sv. Petra cesta 13

Prva mariborska proizvodna zadruga čevljarških izdelkov r. z. o. z. v Mariboru, Oražnova ulica št. 4. Izdelovalnica moških in ženskih čevljev. — Popravila se točno in solidno izvrše.

Naročajte in širite »Socialista«!

Veletrgovina usnja brata Moskovič, Ljubljana

priporoča svojo veliko zalogo tu- in inozemskih izdelkov po najnižjih cenah. Ustanovljeno leta 1888.

Letna trikotaža, nogavice, galanterija in drobnina

Gaspari & Fanninger, Maribor, Aleksandrova cesta št. 48

Zahtevajte povsod
„JADRAN“
terpentinovo čistilo za čevlje, ker je najboljšje.

Ako čistite čevlje edino le z »Jadran« kremo, si prihranite mnogo denarja.

Vaši čevlji ne razpokajo, ostanejo mehki in trpežni.

Tone Malgaj
pleskar za stavbe in pohištvo, sobo- in črkoslikar, se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

DELAVNICA: Kolodvorska ulica št. 6 in Celovška cesta št. 121.

Naročila se sprejemajo v Kolodvorski ulici 6.

ZASTONJ
ne, pač pa po zelo nizkih cenah dobite vse kuhinjske potrebščine, kakor raznovrstna kleparska, kotlarska, kovinotiskarska ter ključavničarska dela in druge predmete pri zadrugi

Jugometalija
r. z. o. z.
splošna kovinska industrija
Ljubljana, Kolodvorska ulica 18
Telefon št. 729.

in v juhi
in v prikuhah
izboljša hrano
nepopisno.

Manufakturna veletrgovina
Hedžet & Koritnik, Ljubljana

SVOJE IZDELKE PRIPOROČA

Meh. vrvarna, tenilnica lanu in konoplje, predilnica

Anton Šinkovec d. d.

Grosuplje pri Ljubljani